

EMA ETIÑ EBAÑA EDISUAN ETI-MBUK

Isaiah 40:1-31; 52:7-10; Matthew 3:1-3; 11:2-15

QYQHỌ UKPEP-ÑKPỌ 352

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Eyenyuñ ekwọrọ Gospel Ubọñ Abasi emi ke ofuri ekondo nte ntiense enọ kpukpru mme idut, ndien adañoro ke utit eyedi” (Matthew 24:14).

I Utom Andikebem Christ Iso

1. Ema eda ikọ idọñesit emi mme anditiñ ntiñ-nnim ikọ ekewetde enim, etiñ enọ Israel, Isaiah 40:1, 2
2. John ọduọk-owo-mmọñ ekenyene ndidi nte andibem Qbọñ iso, Isaiah 40:3; Malachi 3:1; Matthew 3:1-3; Mark 1:1-3; Luke 1:13-17; John 1:19-30
3. Edidi John akana ayarade owut emana obufa Eti-Mbuk, Isaiah 40:4-8; Matthew 3:5-12; 11:2-15; Mark 1:4-8; Luke 1:57-80; 3:7-18; John 1:30-37

II Emama Obufa Eti-mbuk Ye Qyqhọ Idaha Esie

1. Sia uwem emi mibighike ana nte edisuan Eti-Mbuk edi usọp-usọp, Isaiah 40:6-8; 1 Peter 1:24, 25
2. Ñkpọ utom usuan Eti-Mbuk Abasi emi edide Ufọk Abasi enyene ndiyọhọ ye ifiop-esit ke utom Qbọñ, Isaiah 40:9-11; 52:7-10; John 4:35; Utom Mme Apostle 1:8; 1 Ñwed Corinth 9:19-22; James 5:20; Jude 23
3. Eyarare ewut qyqhọ odudu Abasi ye ekpři ukeme owo, Isaiah 40:12-17; 43:13; Eriyarare 19:6; 1 Chronicles 29:12; Job 26:12; Psalm 115:3; Matthew 19:26
4. Enam ido ukpono-ndem ye ntañ-idem owo ọwọrọ ikpikpu, Isaiah 40:18-24; Daniel 4:37; 1 Samuel 5:1-12
5. Emen Ubọñ Abasi ye idorenyin nditọ Abasi ewut ke nde ke nde, Isaiah 40:25-31; Psalm 19:1-14; 89:6; 73:25

SE EKPEPDE EBAÑA

Mme ndinem ye ñkpọsọñ ikọ Isaiah ediwak ini esinyene mme otut-utọñ Nditọ Israel, ediwak ini ñko esidi etop emi edọñde enọ ofri ererimbot. Sia uyo otode Ikọ emi qyqhode ye odudu, nnyin imọfiọk ite ke akpa ntọñọ Isaiah ibuat 40 edi ntiñ-nnim ikọ emi abañade edidi John ọduọk-owo-mmọñ, nnyin ñko imenen ke idọhode ite mme ubak ufañ ikọ oro edi kiet ke otu ndiye etop emi ekekwọrde enọ mme idut, ke ndisuan Eti-Mbuk ye edidi Messiah emi ekedọñde John ete edidiọñ usuñ.

Etop Idọñ-Esit

Isaiah ibuat 40 etim etiñ abaña etop ndọñesit emi ekedọñde enọ Jerusalem ye mme Jew edieke mmọ edinyimede Jesus Christ nte Messiah mmọ; edi ererimbot edidiọk ete ofuri mme Jew ema esin Eyen Abasi ke ini Enye ekedide ke isọñ. Ke ini mme Jew ekesinde etop idọñesit, Eti-Mbuk ama akabare ebine Mmọ-oko (Gentile), emi ediwak ukpọñ ekemanade eduk ke Obio-Ubọñ Christ, ebọ idọñesit ke edifen mme idiọk-ñkpọ ye odudu ndidu uwem edikan idiọk-ñkpọ ke uwem emi ye idorenyin nsinsi uwem ke mkpa ebede.

Ini kedi, idinyuñ ibighike, emi mme Jew edikutde Jesus Christ ke editọñọ ntak ndi Esie ke ererimbot ndinim Ebekpo Esie nnyuñ ñkara ke tọsin isua kiet. Kpukpru mme Jew emi edidude uwem tutu osim usen oro eyetre nsọñibuat mmọ enyuñ edara Jesus nte Messiah mmọ. Ke akpanikọ, ke usen oro, ekeme ndineñere ndọhọ ete: “Edọhọ ye Jerusalem ufan-ufan, enyuñ ekwọrọ enọ enye, ete, Ke ekọñ esie ọmọyọhọ, ke emefen idiọk ido esie: Ke enye ọmọbọ Jehovah ke ubọk utim ikaba abaña kpukpru mme idiọk ido esie” (Isaiah 40:2). Mme ufen, unana emem ye ukọbọ emi Nditọ Israel ekebede ke esit ke

ediwak isua ikpekeduhe, ndien ndoñ esit Abasi ekpekenyene mmọ, edieke mmọ ekpekenyime Jesus Christ nte Messiah mmọ.

Ukem akpanikọ emi ana ọnọ Mmọ-oko (Gentile) kiet-kiet mfin emi. Ikọ Abasi edi nkpo emi ekemede ndida mbọ nsinsi uwem nnyene, onyūñ ekeme ndito ke enye ukpoñ akpa. Owo emi esinde ndinam nkpo nno Christ nnyūñ nsuk ibuo nno Ikọ Abasi oyom nsio-nsio ufen ọnọ idem esie ke uwem emi, ndien edieke enye osuk ọsọñde eyire ke nsọñibuo esie, enye eyebọ nsinsi ufen ke ikañ Hell; ke ini owo emi anamde nkpo ọnọ Christ enyenede uñwọnọ uwem emi, ye enye emi edidide. Edoñ etop idoñesit Abasi enọ ofuri ererimbot, edi edifoñ ye mmọ emi edibode enye.

Spirit Ye Odudu Elijah

“Sese, ami nyedoñ prophet Elijah utom ke ọtọ mbufo, ke akwa ye ndik-ndik usen Jehovah mikaidighe kaña” (Malachi 4:5). Jesus ke nditiñ mbaña idorenyin mme Jew, ọdọhọ ete, “Nkọm ndọhọ mbufo nte, Elijah ededi ama, ndien mmọ ikọdiọñke enye, edi ema enam Enye se mmọ emade. Kpasuk ntre ke Eyen owo nko eyekut ukut ke ubok mmọ.” Ekem mbet efiok ete Enye etiñ ye mmimọ abaña John ọduok-owo-mmọñ (Matthew 17:12, 13). Angel ama etiñ nte anditiñ ntiñ-nnim ikọ abaña John: “Ndien enye eyeda spirit ye odudu Elijah ebem Enye (Messiah) iso, man enye akabade esit mme ete ọnọ ndito, onyūñ akabade mbon nsọñibuo anam mmọ esaña ke ọniọñ ndinen owo: onyūñ anam mmọ emi ekenimde enọ Qboñ ebeñe idem ebet Enye” (Luke 1:17).

Nso idi ntak emi Spirit ye odudu Elijah edide akpan nkpo? Elijah akada ke ibuo mme anditiñ ntiñ-nnim ikọ ke ini Akani Ediom, kpa nte Moses akadade ke ibuo Ibet. Ke adaña emi John edide ke spirit ye ke odudu ke ibuo mme anditiñ ntiñ-nnim ikọ, ada akwa itie, anam utom mme anditiñ ntiñ-nnim ikọ Abasi etre, onyūñ ada ke enyin usuñ Obufa Ediom “Ibet ye mme prophet eke du tutu osim ini John: toñọ ke ini oro ekworo eti mbuk Obio Uboñ Abasi, kpukpru owo enyūñ enam unyaña eduk ke esit” (Luke 16:16).

Edi Spirit emi eekpemede onyūñ adade John Ọduok-owo-mmọñ usuñ ke Elijah ekenyene, ndien utom mmọ ekedi ukem-ukem ke ndikabare esit Nditọ Israel mfiak nno Abasi mmọ. Elijah ama qboñ akam: “Yere mi, O Jehovah, Yere mi, man mbio emi efiok ete ke afo edi Jehovah Abasi mmimọ, ete ke afo onyūñ akabare esit mmọ efiak” (1 Ndidem 18:37). Angel ama etiñ abaña John ọduok-owo-mmọñ: “Enye eyenyūñ anam ediwak Nditọ Israel ekabade etiene Jehovah Abasi mmọ” (Luke 1:16). Elijah ye John ọduok-owo-mmọñ ekenyene ukem-ukem edu-uwem, eke du ikpoñ-ikpoñ ke akai-ikot, iyomke ikpikpu nti nkpo uwem emi enyūñ eyom ata ekpri nkpo ndida nñwam uwem emi. Mmọ mbiba ekedi mbon uko emi ekesitiñde mkposoñ ikọ emi otode Abasi; mmọ mbiba ema esida ke iso ndidem ndisua idiok-nkpo; mmọ mbiba ema esikut ukobọ oto ke editiñ akpanikọ uko-uko. Jezebel ama okobọ onyūñ oyom usuñ nte akpadade uwem Elijah, ke ini Herodias akañwanade tutu ke akpatre emen uwem John ọduok-owo-mmọñ efep. Ntem ke uwem mmọ ekebiet tutu mme Jew edoñ mme oku ye mme Levi ekebup mme John edi Christ mme edi Elijah. John ama afaña ete ke imọ idighe Christ me Elijah, edi ọdọhọ ete ke imọ idi “Uyo andifiori ke desert, ete, Eneñere usuñ Jehovah” (John 1:23). Ke akpanikọ John ọduok-owo-mmọñ ekedi ke odudu ye spirit Elijah.

Editeñe Enyin Iduhe

Abasi iteñeke owo enyin. Owo ekededi eke onyime ndikpe ekom-urua ekeme ndinam akwa utom nno Abasi ke utom Eti-Mbuk. Okuk ke idem esie ikemeke ndidep odudu ye mfọ Abasi, koro Abasi oyom uwem emi eyakde enọ Enye ofuri-ofuri man Enye ada anam utom. Elijah ye John ọduok-owo-mmọñ ema enyam uwem ye mme udọñ mmọ, enyūñ enyene mme mfọ Abasi emi edide edinen ido, mbom ye odudu. Jesus ama etiñ abaña John ọduok-owo-mmọñ: “Mbufo ekewoñ eka ke desert ndise nso? ndi nyanyaña eke ofim enyeñede?” (Matthew 11:7). Baba, John ikedighe nyanyaña eke ofim enyeñede, koro ukworo-ikọ John okoyohọ ye spirit Abasi, enyene nsọñ-nda emi nkpo baba kiet mikemeke ndinyeñe. Edieke ikọ John ekpekenyeñede, mme owo ikpokoworo ke ikpoñ mme ufok mmọ, ikpoñ utom, ye obio mmọ idi ke akai-ikot ndikop ikọ esie. Mme owo emi ekedide ekedi idiọñ ndiwut ete edieke Okworo-ikọ enyenede oyohọ Spirit Abasi ke etop esie, enye eyenyene otu owo ndikpañ utoñ nno enye.

Jesus aka iso ke mbume, “Ndi owo eke esinede eti qfōñidem?” Idighe, mmọ emi esinede eti qfōñidem edu ke ufōk mbōñ, edi inamke utom idōk ke iñwañ Qbōñ. Eti-Mbuk oyom ete mmọ emi enyimedede enyene ndiwa idem ke ndinam utom Eti-Mbuk. “Edieke owo ekededi amade ererimbot, ima Ete iduhe enye ke esit” (1 John 2:15). Jesus ke utit mbume Esie ete: “Eka ekese prophet? Ke akpanikọ ke ndqhq mbufo nte, enye onyuñ qsqñq okpon akan prophet. Ke akpanikọ ke ndqhq mbufo ... akananam owo idahake ida emi okponde akan John Baptist: edi owo emi ekpride akan ke Obio Ubōñ Heaven okpon akan enye” (Matthew 11:9, 11). Owo emi ekpride akan ke Obio Ubōñ Heaven edi owo emi qbqde ata erinyaña emi otode Iyip Jesus onyuñ odude uwem nte ikọ Abasi etemedede, okpon akan John qduqk-owo-mmōñ. Ke nditiñ ntem Jesus ayarade owut akwa ikot ye ata akpan idaha emi mme ata andinim ke akpanikọ enyenede ke akwa ye utibe uduak Abasi. Nte nnyin nditọ Abasi imodu uwem ikekem nte Abasi oyomde oto nnyin?

Usop-Usop

Ke adañemi Spirit Abasi etiñde ebe ke inua anditiñ ntiñ-nnim ikọ, owut unana idorenyin ke uwem ye nte ekpekwoqode Eti-Mbuk usop-usop. Eda uwem owo edomo ye mbiet, idorenyin uwem esie onyuñ etie nte flawa ke iñwañ. Ke ekerede ebaña nsinsi ini, ikọ emi edi ata akpanikọ. Ke ekpesiode ima ye mbqm Abasi ke ndikpeme nnyuñ mfak nditọ owo, owo ndomo kiet ikpeduhe uwem isim mme usen mmọ. Ana nte ekwoqo ikọ Abasi usop-usop ye eñwqñq nsinsi uwem oto ke Iyip ufak emi Jesus qkqduqkde oto ke mkpa ye odudu eriset Esie.

Abasi enyene ndimek ñkpọ utom emi edide ikot Esie emi efakde emi enyenede ndisuan Eti-Mbuk ke ofuri isqñ. Eti-Mbuk erinyaña ama osim esit kpukpru owo, ema enyuñ ekwoqo ke ediwak usuñ tqñq ke usen emi Jesus ekesetde qdōk ke enyoñ. Akpa otu mme andinim ke akpanikọ ema ekpri eti-eti, edi utom mmọ, odudu ye uteñe mmọ ema esop ndifuk ofuri idut. Mfin emi edinam ñkpọ Christ edi akpan ñkpọ, idighe inq owo kiet-kiet ikpōñ, emi efiqkde Abasi, edi, edi qnq ofuri ererimbot. Kpukpru owo kiet-kiet enyene ukpōñ emi anade nte odu ke nsinsi ini ke oruk itie iba emi edude, ke Heaven me hell. Nditim mfiqk nte imenyene iduñ nsinsi ye Abasi ke Heaven, owo enyene ndinyene mbuqtidem ye Jesus Christ onyuñ anam mme item Esie. “Erinyaña inyuñ itoho ke baba owo kiet efen: koro enyiñ baba kiet efen inyuñ iduhe eke enqde ke otu owo ke idak ikpa-enyoñ, eke enyenede ndida nnyaña nnyin” Utom Mme Apostle 4:12). Mi ke ikut ntak eke eyomde esuan ikọ Abasi usop-usop, ndien utom edisuan Eti-Mbuk emi otim qduq odoro mmọ emi ebqde ima Abasi ke esit mmọ.

Se Miwoqke Ñkpọ Edi Odu Ke Nsinsi

“Ke adañemi nsede enyoñ, utom nnuen-ubqk fo, qfiqñ ye ntantafiqñ emi afo owukde; nso ñkpọ idi owo eke afo etide enye? nso ñkpọ idi eyen owo eke afo edide edise enye?” (Psalm 8:3, 4). Isaiah, anditiñ ntiñ-nnim ikọ ama etiñ abaña mkpqsqñ utom qkpqsqñ Abasi ye unana ukeme ke owo. “Sese mme idut ebiet ntqi mmqñ ke abañ, enyuñ ebat mmọ nte obu ke balance: Sese, enye eyemen mme isuo nte ata ekpri ñkeñe’ (Isaiah 40:15). Edi akpanikọ nte owo ekpri akan ke otu kpukpru se Abasi obotde; ndien ibqhqke Abasi onyime ndifiak nti owo, inyeneke se owo akpanamde ndibq mfqn Abasi. Edi Abasi onyime nditi uduot owo nnyuñ ndiqñq owo ñkan nte owo adade idem esie. Abasi onim owo kiet-kiet uwem, onyuñ etiñ enyin ke mme ekikere ye mme edinam owo kiet-kiet. “Abasi eyekot kpukpru ñkpọ emi enamde edi ikpe, qkqo ke kpukpru ndibe-ndibe ñkpọ, edide eti, enyuñ edide mme idiqk” (Ecclesiastes 12:14). “Ndien ñkut mme akpa-mkpa, ikpọ ye ñkpri, nte edade ke iso ebekpo. Ndien ekibqre mme ñwed; enyuñ ekibqre ñwed eñwen emi edide ñwed uwem enyuñ eda se ewetde esin ke ñwed oro ekpe ikpe mme akpa-mkpa nte ekemde ye se mmọ ekenamde” (Eriyarare 20:12).

Ndisqñq Owo Idem

Edieke owo ekpenyenede ndida nti utom esie nnam erinyaña esie qsqñ ada, owo okponyuñ odori enyin ete mfqn ido esie eyeda enye osim Heaven, idorenyin esie ekpedi ikpikpu; edi ata anditiene-Christ odori enyin ke Abasi ndien mbuqtidem esie edi ke uduak erinyaña Abasi. “Sese, ubqk Jehovah ikabakede imuhq ikan nte Enye anyañade; utqñ Esie inyuñ idobike ikan nte Enye okopde” (Isaiah 59:1). “Ñkqdqhqke ke ndibe ebiet, ke ñkim-ñkim ebiet isqñ: ndqhqke ubon Jacob, nte mbufo eyom mi ikpikpu:

ami Jehovah ndohọ akpanikọ, ntiñ se inende” (Isaiah 45:19). “Nte afo akanam ukopke? Jehovah emi okobotde mme utit ererimbot edi nsinsi Abasi; Enye ikpaha mba, inyuñ ikpọtke; idighe nte eduñorede asian Esie. Enye ọnọ mbon mba odudu; onyuñ anam ukeme awak ọnọ mmọ eke minyeneke nsọñidem. Idem mkparawa eyekpa mba enyuñ ekpọt, nyara owo eyenyuñ eduqñ: edi mmọ eke eberede ye Jehovah eyekop obufa nsọñidem; eyedok ke mba nte nturukpom; eyefeñe, ndien idikpọtke, eyesañ, edi idikpaha mba” (Isaiah 40:28-31). O, utibe eñwọñ! O, mmọ emi ediqñde, emi esañade ke uñwana ye uduak Abasi! Owo akpanam didie esin utibe ikot Eti-Mbuk emi?

MME MBUME

1. Ke nso ntọ usuñ ke anditiñ ntiñ-nnim ikọ ọkọñwọñ idọñesit ọnọ nditọ Israel ye mbon Jerusalem?
2. “Uyo andifiori ke Wilderness” ekedi anie?
3. Didie ke uyo andifiori ke akai-ikọt akasaña ekekem ye Jesus ye uduak Eti-Mbuk?
4. Etiñ didie ebaña ibio uwem owo ke ukpep-ñkpọ emi?
5. Didie ke edi ata akpan ñkpọ owo ndiyak uwem esie nsin ke utom Abasi ke ini enye odude uwem mi ke isqñ?
6. Ikọ emi ọwọrọ nso “Andikara kpukpru ñkpọ”?
7. Wut mme ufañ ñwed ke ukpep-ñkpọ emi, emi owutde ete ke Abasi edi Andikara kpukpru ñkpọ.
8. Abasi ada mme idut ererimbot odomo ye nso?
9. Nso ikọ nsọñidem ke enọ mmọ emi ebuqtde idem ye Abasi?